Stuk **110** (1999-2000) – Nr. 3

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

12 maart 2002

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heer Carl Decaluwe c.s. –

betreffende maatregelen ter bevordering van kwaliteit in de media

ADVIES

van de Vlaamse Mediaraad

Zie :

110 (1999-2000)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

– Nr. 2 : Verslag hoorzitting

Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap
Vlaamse Mediaraad

Koningsstraat 138, 1000 BRUSSEL
Tel. (02)553 46 50 - Fax (02)553 46 72

De heer N. De Batselier
Voorzitter Vlaams Parlement
Via de heer G. De Nayer
Vlaams Parlement
1011 BRUSSEL

uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
	WIM/AMF/SD/17BA-U-	1

vragen naar / e-mail	telefoonnummer	datum
Saskia Dierickx saskia.dierickx@wim.vlaanderen.be	02/553.46.69	16 november 2000

Betreft : Advies Vlaamse Mediaraad

Mijnheer de voorzitter,

In zijn vergadering van 13 november 2000 bracht de Vlaamse Mediaraad volgend advies uit:

Advies nr. 2000/006 betreffende kwaliteit op de openbare omroep.

De Vlaamse Mediaraad heeft een advies geformuleerd met betrekking tot het concept kwaliteit en de elementen die deel uitmaken van het concept kwaliteit, maar heeft zich niet concreet uitgesproken omtrent de te nemen maatregelen ter bevordering van kwaliteit.

Met de meeste hoogachting,
Namens de Vlaamse Mediaraad,

Prof. Dr. E. De Bens
Voorzitter Vlaamse Mediaraad

MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

VLAAMSE MEDIARAAD

ADVIES NR. 2000/006

Betreft: Kwaliteit op de openbare omroep

1. Met een brief van 4 februari 2000 vraagt de Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media om advies inzake maatregelen ter bevordering van de kwaliteit in de media.

2. De Vlaamse Mediaraad, in vergadering bijeen te Brussel op 13 november 2000, brengt volgend advies uit. [1]

3. De definitie van kwaliteit: voorafgaande opmerkingen

   - Als een begrip als 'kwaliteit' geoperationaliseerd moet worden, moet men er zorg voor dragen zich niet op persoonlijke smaak te beroepen. Zo gezien is de definitie van kwaliteit immers voor iedereen verschillend.

   - Het begrip kwaliteit is inhoudsloos als het niet om meetbare criteria gaat. Dit betekent echter niet dat het om kwantificeerbare criteria moet gaan. Het begrip meetbaar houdt alleen in dat de criteria objectiveerbaar en transparant zijn. Buitenstaanders of beoordelaars moeten in staat zijn de producten van de openbare omroep aan deze criteria te toetsen.

   - In paragraaf 1 van artikel 1 van de huidige beheersovereenkomst wordt kwaliteit als onderdeel van de opdracht van de VRT opgesomd als derde punt, na het bereiken van een zo groot mogelijk aantal kijkers en luisteraars en het beogen van diversiteit. Deze opsomming kan voor onduidelijkheid zorgen. De Vlaamse Mediaraad stelt voor in de beheersovereenkomst het belang van het aspect kwaliteit te onderstrepen en te verduidelijken.

4. Elementen van het begrip kwaliteit

   - Diversiteit op het niveau van de inhoud. Dit houdt een verscheidenheid van het totale programma-aanbod in, alsook verscheidenheid binnen de programmagenres.

   - Diversiteit op het niveau van de te bereiken ontvangers. De openbare omroep moet een groot deel van de bevolking bereiken. Diversiteit is ook te definiëren als het bereiken van specifieke doelgroepen of minderheden.

---

[1] Eén lid onthoudt zich.

- Professionalisme op het niveau van de technische productie: technische kwaliteit.

- Professionalisme op het niveau van de inhoudelijke productie. Dit houdt in dat kwaliteitsproducten worden afgeleverd. Dit betekent dat productie-eenheden over een organisatie, vorm en structuur moeten beschikken die efficiënte en kwalitatief hoogstaande producties toelaten, die creativiteit stimuleren en die bovendien het personeel over de juiste statuten, begeleiding en bescherming doet beschikken om kwaliteit af te leveren. Speciale aandacht moet hierbij worden besteed aan de aspecten eigen aan de mengvorm overheids- en privébedrijf.

- Toegankelijkheid. De openbare omroep moet er naar streven een zo groot mogelijk publiek te interesseren voor producten die kwalitatief hoogstaand zijn. De omroep zou het publiek als het ware moeten verleiden om hoogstaande media-inhouden te consumeren waarin het niet automatisch geïnteresseerd is.

- Openbaarheid (cf. de nota van de Raad voor de Kunsten van 14 februari 2000). De "openbare" taak van de openbare omroep houdt in dat de omroep de openbaarheid van de politiek, de kennis en de cultuur tracht te garanderen. Het openbaar maken van inhouden die commercieel niet interessant zijn omdat ze geen groot of geen commercieel interessant publiek aanspreken is een kwaliteitseis en een functie op zich. Concreet betekent dit ook dat alle producten die de openbare omroep produceert steeds voor heel de gemeenschap technisch toegankelijk moeten zijn, ook als ze in de praktijk slechts op een bepaalde doelgroep mikken. Ook het tijdstip waarop een programma wordt uitgezonden kan een element van toegankelijkheid zijn. De openbare omroep houdt op 'openbaar' te zijn wanneer voor de ontvangst van de inhoud in het kader van de publieke opdracht een betaling wordt gevraagd, ook via nieuwe technologieën.

- Artistieke vernieuwingsdrang. Van de openbare omroep wordt verwacht dat deze omroep vooruitstrevend is op het gebied van gebruikte formats, beeld/geluidgrammatica, productietechnieken etc. Dit houdt ook het bevorderen en stimuleren van creativiteit in.

- De openbare omroep moet streven naar voldoende Vlaamse producties. De openbare omroep moet een goede mix beogen van zelf gemaakte en aangekochte programma's. Met aangekochte programma's wordt zowel verwezen naar buitenlandse producties als naar programma's gemaakt door Vlaamse productiehuizen.

- De openbare omroep moet onafhankelijk zijn van politieke, ideologische, filosofische, religieuze en commerciële druk. De juiste mechanismen moeten voorzien zijn om deze onafhankelijkheid te helpen bewaren. Onafhankelijkheid ten opzichte van commerciële druk vereist voldoende financiële middelen. Dit houdt ook in dat duidelijke normen worden opgesteld aangaande reclame en sponsoring en de daaraan te koppelen vrijheden van de programmamakers.

- Ethische elementen. Om kwalitatief hoogstaand te zijn moet de openbare omroep aan bepaalde ethische normen voldoen. Dit houdt onder meer het (waar nodig) vaststellen, objectiveren en naleven van deontologische codes in, maar ook een degelijk en transparant juridisch statuut voor werknemers. Wie de functie van journalist uitoefent moet hierbij de rechten en plichten die voor journalisten gelden naleven, maar moet

ook adequaat beschermd worden door een redactiestatuut. De bescherming van de onafhankelijkheid van de journalisten is immers een aspect van kwaliteit. De openbare omroep kan ook optreden door bijvoorbeeld bepaalde vormen van discriminatie en ongelijkheid (tav de geslachten of minderheden) te bestrijden.

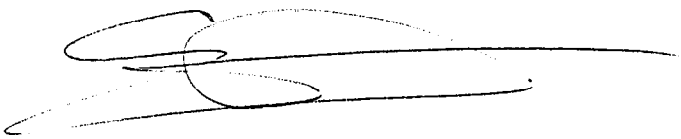
- Toetsing. Het heeft pas zin van kwaliteit te spreken als ook wordt nagegaan of de geleverde producten kwaliteit brengen. Dit kan door het expliciteren van kwaliteitsnormen.

- Transparantie. Een openbare omroep heeft een verantwoordelijkheid naar het grote publiek. Kwaliteit op de openbare omroep is geen zaak van de overheid alleen. Het publiek zou daarom ook zicht moeten kunnen hebben op de kwaliteitsnormen die de openbare omroep hanteert.

- Bereikcijfers, kijkcijfers, e.d. Het spanningsveld tussen universaliteit (het openbaar zijn voor het grote publiek) en complementariteit (het zorgen voor kleinere doelgroepen of het openbaar maken van minder populaire inhouden) leidt tot een dubbelzinnige houding ten opzichte van het aantal kijkers/luisteraars dat wordt bereikt. Hierover moeten duidelijke afspraken worden gemaakt. De Vlaamse Mediaraad is van mening dat de openbare omroep niet onder te sterke druk mag staan om grote publieken te bereiken.

- Interactiviteit. Een openbare omroep zou plaats moeten ruimen voor de reacties van het publiek. Met name via de elektronische media is een ruimere vorm van communicatie met het publiek mogelijk, maar ook de traditionele media zouden zo'n dialoog niet uit de weg mogen gaan.

Brussel, 13 november 2000
Namens de Vlaamse Mediaraad,

Prof. Dr. E. De Bens
Voorzitter Vlaamse Mediaraad